

Projekt

z dnia 3 grudnia 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SIECHNICACH**

z dnia 2025 r.

w sprawie Programu Wspierania Rodziny w Gminie Siechnice na lata 2026 – 2028

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r., poz. 1153) w związku z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49 z późn. zm) Rada Miejska w Siechnicach uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Program Wspierania Rodziny w Gminie Siechnice na lata 2026-2028 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Program Wspierania Rodziny w Gminie Siechnice na lata 2026-2028 obowiązuje do dnia 31 grudnia 2028 r.

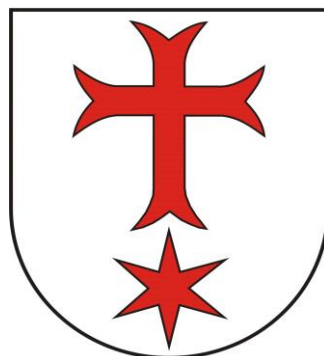
§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Siechnic.

§ 4. Traci moc uchwała nr LXXVII/684/23 Rady Miejskiej w Siechnicach z dnia 14 grudnia 2023 r.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

Przewodniczący Rady

Milosz Roman

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE SIECHNICE NA LATA 2026-2028

„Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiece nad dziećmi i w wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”.

*Preambuła do ustawy
o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*

I. Wprowadzenie

Rodzina jest podstawowym środowiskiem życia człowieka, miejscem, w którym kształtują się więzi emocjonalne, tożsamość, wartości oraz umiejętności społeczne. Stanowi ona najważniejszy system wsparcia i opieki, a jej prawidłowe funkcjonowanie ma bezpośredni wpływ na dobrostan człowieka oraz kondycję całej społeczności lokalnej. Z tego względu wspieranie rodziny jest jednym z priorytetowych zadań polityki społecznej gminy i kluczowym obszarem działania Centrum Usług Społecznych¹.

Współczesne rodziny funkcjonują w warunkach dynamicznych przemian społecznych, kulturowych i ekonomicznych. Zmieniające się wzorce życia rodzinnego, presja ekonomiczna, migracje zarobkowe, rosnące tempo życia czy wyzwania zdrowia psychicznego znacząco wpływają na jakość relacji wewnątrzrodzinnych. Psychologia i pedagogika społeczna zwracają uwagę, że rodziny coraz częściej potrzebują wsparcia w rozwijaniu kompetencji wychowawczych, komunikacyjnych oraz w radzeniu sobie z napięciem i kryzysami. W tym kontekście działania pomocowe nie mogą ograniczać się do interwencji w sytuacjach problemowych, ale powinny obejmować także profilaktykę, edukację i wzmacnianie zasobów rodziny (Marynowicz-Hetka, 2018)².

W literaturze przedmiotu (Rymsza, 2020; Krasiejko, 2022) podkreśla się znaczenie podejścia systemowego, w którym rodzina jest postrzegana jako całość funkcjonująca w szerszym kontekście społecznym. Efektywne wsparcie wymaga zatem współpracy międzysektorowej – łączenia działań pomocy społecznej, edukacji, zdrowia, organizacji pozarządowych i instytucji kultury. Tylko zintegrowany system usług społecznych jest w stanie odpowiednio reagować na zróżnicowane potrzeby rodzin i skutecznie zapobiegać ich marginalizacji³.

Z punktu widzenia psychologii i pracy socjalnej, wsparcie rodziny powinno być procesem długofalowym, opartym na zasadzie podmiotowości, partnerstwa i aktywizacji. Centrum Usług Społecznych jako instytucja integrująca różne formy pomocy, odgrywa kluczową rolę w tworzeniu lokalnego systemu wsparcia rodzin. Jego działania obejmują nie tylko udzielanie pomocy materialnej i usługowej, ale także rozwijanie potencjału rodzin poprzez edukację, poradnictwo, mediacje i animację środowiskową.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026–2028 stanowi dokument strategiczny, który ma na celu określenie kierunków działań sprzyjających wzmacnianiu rodzin oraz zapewnieniu im kompleksowego wsparcia. Plan opiera się na założeniu, że skuteczna pomoc rodzinie wymaga współpracy instytucji, elastyczności w reagowaniu na potrzeby oraz

¹ Rymsza, M. (2020). *Nowy system usług społecznych w Polsce. Od pomocy społecznej do wspierania rozwoju*. Warszawa: Instytut Spraw Publicznych.

² Marynowicz-Hetka, E. (2018). *Pedagogika społeczna. Podręcznik akademicki*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

³ Krasiejko, I. (2022). *Praca socjalna z rodziną. Podejście systemowe i metodyczne*. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

koncentracji na zasobach, a nie tylko deficytach. Wspólna realizacja działań przez jednostki samorządu terytorialnego, służby społeczne, oświatowe i zdrowotne przyczyni się do wzmocnienia więzi społecznych, zwiększenia bezpieczeństwa i poprawy jakości życia mieszkańców gminy.

Plan ten ma również charakter rozwojowy – zakłada nie tylko reagowanie na problemy, ale przede wszystkim tworzenie warunków sprzyjających budowaniu silnych, samodzielnych i odpornych rodzin. Uwzględnia potrzebę prowadzenia działań profilaktycznych, edukacyjnych i integracyjnych, które pomagają rodzinom rozwijać umiejętności komunikacji, współpracy i wzajemnego wsparcia. Istotnym elementem planu jest także dążenie do zwiększenia świadomości społecznej na temat roli rodziny oraz znaczenia wczesnego reagowania na sytuacje kryzysowe.

Realizacja planu ma służyć nie tylko poprawie jakości życia poszczególnych rodzin, lecz także budowaniu spójności i kapitału społecznego całej wspólnoty lokalnej. W dłuższej perspektywie działania te mogą przyczynić się do ograniczenia zjawisk wykluczenia społecznego, ubóstwa i przemocy, a także do wzmocnienia poczucia przynależności i odpowiedzialności za wspólne dobro. Gminny Plan Wspierania Rodziny stanowi zatem nie tylko zbiór zadań i celów, ale także wyraz troski o człowieka, rodzinę i wspólnotę, w której każdy jej członek ma prawo do bezpieczeństwa, wsparcia i rozwoju.

II. Diagnoza sytuacji

2.1 Dane statystyczne

Gmina Siechnice jest gminą miejsko-wiejską, w skład której wchodzi miasto Siechnice i 22 miejscowości. Według stanu na 31.10.2025 r. Gminę Siechnice zamieszkiwało **27.222 mieszkańców**, a liczba ta z każdym rokiem wzrasta o kilkuset nowych mieszkańców. Ponadto na terenie gminy zamieszkuje duża liczba osób niezameldowanych.

Tabela 1. Karta Diagnostyczna

Rodzaj udzielonej pomocy	2023	2024	Rok 2025 (dane na 31.10.2025r.)
Liczba mieszkańców gminy	25 241	26 685	27 222
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	105	126	104
Liczba dzieci do 18 r. ż.	6 993	7 345	7 285
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	702	577	511
Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego	46	39	34
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	58	62	83
Liczba rodzin którym wydano Kartę Dużej Rodziny:			
Dorośli	238	129	160
Dzieci	135	108	125
Liczba dzieci i młodzieży korzystających ze stypendium szkolnego:	36	58	35
Liczba rodzin w których wszczęta była procedura „Niebieskie Karty”	42	48	25
Liczba osób skierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	14	23	19
Liczba dzieci umieszczonych z terenu gminy w pieczy zastępczej	37	43	49

Źródło: dane ze sprawozdań i dokumentacji Centrum Usług Społecznych Siechnice, które powstało w wyniku przekształcenia dotychczasowego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w dniu 01.07.2025 r.

2.2 Pomoc udzielana przez Centrum Usług Społecznych w ramach ustawy o pomocy społecznej

W 2025 r. system pomocy społecznej objął wsparciem 104 rodzin – 152 osób. Analizując liczbę osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej do liczby mieszkańców, przyjąć należy, iż wsparciem zostało objętych ok. 0,5% społeczności lokalnej. Wśród rodzin korzystających z pomocy najczęściej pomoc przyznawana była z następujących powodów:

Tabela 2. Powody przyznania świadczeń z pomocy społecznej w 2025 roku

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	W tym na wsi	Liczba osób w rodzinie
Ogółem	104	79	152
Ubóstwo	61	46	97
Bezrobocie	17	13	27
Niepełnosprawność	52	39	66
Długotrwała lub nagła choroba	76	58	108
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym: Wielodzietność	0	0	0
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenie gospodarstwa domowego w tym:	2		3
- rodziny niepełne	3		10
- rodziny wielodzietne	1	1	7
Narkomania	0	0	0
Zdarzenia losowe	1	1	4
Bezdomność	8	6	16
Przemoc w rodzinie	0	0	0

Źródło: sprawozdanie z dnia 31.10.2025 r. Centrum Usług Społecznych w Siechnicach, które powstało w wyniku przekształcenia dotychczasowego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w dniu 01.07.2025 r.

2.3 Praca pracowników socjalnych

Pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, a od lipca 2025 r. Centrum Usług Społecznych w Gminie Siechnice w ramach pracy socjalnej oraz pogłębionej pracy socjalnej prowadzą działania na rzecz osób i rodzin, której celem jest wzmacnianie lub odzyskiwanie zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez wsparcie w pełnieniu ról społecznych/roli rodziny.

Pracownicy socjalni prowadzą diagnozę sytuacji życiowej, identyfikują potrzeby, możliwości i zasoby, a następnie realizują działania pomocowe. Pracownicy socjalni CUS Siechnice pełnią rolę koordynatorów wsparcia, łączników między rodziną a różnymi instytucjami – edukacja, zdrowie, poradnictwo, służby społeczne.

W ramach pracy socjalnej oraz pogłębionej pracy socjalnej pracownicy socjalni CUS Siechnice prowadzą z rodzinami:

1. Poradnictwo i wsparcie informacyjne np. pomoc w kontakcie instytucjami: placówkami oświaty (żłobek, przedszkole, szkoła), ZUS/KRUS, urzędami, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, pomoc przy wypełnianiu wniosków, dokumentów, sporządzaniu różnych pism, podań, udzielają informacji o dostępnych formach pomocy.
2. Pomoc w sprawach bytowych i opiekuńczo-wychowawczych, szczególnie dla rodzin borykających się z ubóstwem, alkoholizmem, przemocą, chorobą, niepełnosprawnością, niezaradnością. Pracownicy socjalni realizujący pracę socjalną i pogłębioną pracę

socjalną w rodzinach pomagają w zapewnieniu podstawowych warunków mieszkaniowych, wyżywienia, odzieży, wspierają dzieci i młodzież w nauce, zapewnieniu warunków do rozwoju, interweniują w sytuacjach zagrażających życiu i bezpieczeństwu dzieci.

3. Interwencję i współpracę wielosektorową min. współpracują z placówkami oświaty, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, służbą zdrowia, sądami, policją, kuratorami zawodowymi, społecznymi, asystentami rodzin - jeżeli wymaga tego sytuacja rodziny.
4. Wsparcie psychologiczne, wychowawcze, edukacyjne - pracownicy socjalni pomagają w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, motywują rodziców do zmiany zachowań, w nauce radzenia sobie z trudnościami, w budowaniu kompetencji wychowawczych.
5. Aktywizację społeczną i zawodową - jeżeli rodzina wymaga pomocy w znalezieniu pracy, skierowaniu na szkolenia, pracownicy socjalni współpracują z urzędem pracy, wspierają osoby i rodziny w integracji społecznej, edukacji, pomagają w znalezieniu pracy przez Internet, social media.
6. Praca profilaktyczna i zapobieganie wykluczeniu – pracownicy socjalni poprzez pracę z rodziną reagują na kryzysy, ale również zapobiegają marginalizacji. Monitorują sytuację rodziny, wspierają ją na poziomie środowiskowym i społecznym.

Pracownicy socjalni CUS Siechnice pomagają rodzinom w ramach pogłębionej pracy socjalnej, w której prowadzone działania są zindywidualizowane i zintensyfikowane, szczególne skierowane do rodzin mających zasoby i motywację do zmiany. Pogłębiona praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych CUS wdrażana jest w rodzinach, gdzie standardowe wsparcie jest niewystarczające, np. przy wielowymiarowych problemach (ubóstwo, patologie, trudności wychowawcze) oraz tam, gdzie rodzina chce i może współpracować co realnie zwiększa szanse na stabilizację i poprawę sytuacji. Pracownicy socjalni prowadzący PPS z rodzinami rzetelnie diagnozują sytuację rodziny, sporządzają plany pomocy realne do jej możliwości i potrzeb, współpracują z innymi instytucjami, mają regularny kontakt z rodziną, monitorują i motywują jej członków do zmiany, zapewniają kompleksowe wsparcie. Prowadzona pogłębiona praca socjalna z rodzinami wzmacnia kompetencje i samodzielność rodziny, pomaga w integracji ze społecznością lokalną.

2.4 Analiza wsparcia udzielanego rodzinom w kryzysie, trudnej sytuacji życiowej oraz w problemach w należyтым wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

Zgodnie z założeniami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej praca z rodziną jest organizowana przez Gminę Siechnice i realizowana przez Centrum Usług Społecznych.

2.4.1 Praca Asystenta rodziny

Asystentura rodziny jest indywidualną pomocą działającą przede wszystkim w rozwiązywaniu konkretnych problemów rodziny, pobudzaniu w niej wiary w swoje możliwości, jak również motywowaniu do podejmowania działań, do tej pory uznawanych przez członków za niemożliwe. Zadanie asystenta polega na pomocy przy zmianie nastawienia rodzin zepchniętych na margines lub jeszcze wydolnych wychowawczo, ale znajdujących się w sytuacji kryzysowej, do własnej sprawczości, zwiększyć oddziaływanie członków rodzin na swoje życie, podnieść samoocenę. Główną metodą pracy asystenta jest podążanie za członkami rodziny i selektywne wspieranie ich realnych celów.

Asystent rodziny nie jest jej opiekunem, lecz przewodnikiem zmiany. Przez pewien czas towarzyszy i wspiera rodzinę z dziećmi, aby w przyszłości samodzielnie potrafiła pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania potomstwa oraz stwarzała im optymalne warunki do prawidłowego rozwoju. Współpracuje zazwyczaj z rodzinami z wieloma problemami, które nie dotyczą tylko trudności wychowawczych. Niektóre rodziny borykają się z: ubóstwem, długotrwałym bezrobociem, częstymi zmianami zatrudnienia i miejsca zamieszkania. W rodzinach objętych opieką może również występować zagrożenie bezdomnością, długoterminowe choroby fizyczne lub psychiczne, niepełnosprawność, konflikty małżeńskie, problemy edukacyjne dzieci, zachowania przestępcze, trwanie w konflikcie międzypokoleniowym, uzależnienie od substancji psychoaktywnych, alkoholu, przemoc, przemoc seksualna wobec dzieci itd. Rodzina taka otrzymuje wsparcie od wielu służb społecznych: pracowników szkoły, kuratora sądowego, terapeuty rodzin lub uzależnień, pracowników socjalnych.

Asystent rodziny we współpracy z placówkami edukacyjnymi wspiera rodzinę w zdiagnozowaniu problemów dzieci w nauce. W ramach pogłębionej diagnostyki pedagogiczno-psychologicznej nawiązuje współpracę z poradniami Psychologiczno-Pedagogicznymi i specjalistami z zakresu pedagogiki oraz psychologii dzieci. Wystawione diagnozy przez poradnię i specjalistów pozwalają asystentowi dostosować warsztat pracy do potrzeb edukacyjnych dziecka, jak również wskazać rodzicom w jak w prawidłowy sposób brać czynny udział w procesie edukacyjnym dzieci. Asystent rodziny prowadzi również intensywną współpracę z ochroną zdrowia. Wynikiem powyższej współpracy jest diagnostyka wieloletnich zaniedbań zdrowotnych występujących w rodzinach, polegająca na przeprowadzaniu badań specjalistycznych, pobytach diagnostycznych w szpitalu. W ramach działania przeciw uzależnieniom od alkoholu i substancji psychoaktywnych w rodzinach asystent motywuje do podjęcia terapii odwykowych. W powyższych przypadkach asystent współdziała z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, psychoterapeutą w Punkcie Konsultacyjnym. Asystent bierze udział w Zespołach ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej organizowanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we

Wrocławiu oraz placówce opiekuńczej pieczy zastępczej w Kątach Wrocławskich. Zadaniem asystenta jest sporządzanie dokumentacji na potrzeby sądu rodzinnego, zespołu kuratorskiego, dotyczącej zakresu pracy z rodzinami.

Tabela nr 3. Dane statystyczne dotyczące rodzin z którymi pracują asystenci rodziny w latach 2023-2025

Rodzina problemowa/ zastępcza	Ilość rodzin			Ilość osób dorosłych			Ilość dzieci w rodzinach		
	2023	2024	2025	2023	2024	2025	2023	2024	2025
Rodzina problemowa	16	15	11	22	21	15	43	31	19
Rodzina zastępcza/pieczą	0	1	3	0	1	5	0	1	12
Rodziny z programu „Za życiem”	1	1	1	2	2	2	1	3	3
RAZEM	17	17	15	24	24	22	44	35	34

Źródło: opracowanie własne Centrum Usług Społecznych Siechnice, które powstało w wyniku przekształcenia dotychczasowego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w dniu 01.07.2025 r.

Tabela nr 4. Dane statystyczne dotyczące przyczyn zakończenia współpracy z rodzinami przez asystenta rodziny w latach 2023-2025

Powód zakończenia współpracy z rodziną	2023	2024	2025
Osiągnięcie celów współpracy z rodziną	2	4	2
Zmiana metod pracy	0	0	0
Zaprzestanie współpracy przez rodzinę	0	0	0
Brak efektów współpracy	1	0	0
Zmiana miejsca zamieszkania przez rodzinę	3	1	1
RAZEM	6	5	3

Źródło: dane ze sprawozdań Centrum Usług Społecznych Siechnice, które powstało w wyniku przekształcenia dotychczasowego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w dniu 01.07.2025 r.

2.4.2 Asystent rodziny w systemie wsparcia kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”⁴ umożliwia korzystanie ze wsparcia asystenta rodziny rodziną, w tym kobietą w ciąży, szczególnie w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych, a także rodziną z dziećmi, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstało w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Ustawa buduje kompleksowy system wsparcia kobiet w ciąży i rodzin z dziećmi z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem lub nieuleczalną, zagrażającą życiu chorobą w zakresie wsparcia okołoporodowego (badania diagnostyki prenatalnej, wizyty położnej, poród w szpitalu na najwyższym specjalistycznym poziomie, opieka położnicza i neonatologiczna, wsparcie kobiety karmiącej piersią), wsparcia dziecka z niepełnosprawnością (poradnictwo,

⁴ Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. 2024r. poz. 1211)

pierwszeństwo w dostępie do świadczeń opieki zdrowotnej, pomoc psychologiczna, rehabilitacja lecznicza, wyroby medyczne, zakup leków poza kolejnością, opieka wytchnieniowa, opieka paliatywna i hospicyjna, usługi rehabilitacyjne i lecznicze), wsparcia finansowego w formie jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000 zł oraz wsparcia asystenta rodziny.

Tabela nr 5. Liczba dzieci korzystających z pomocy finansowej zgodnie z ustawą „Za Życiem” w latach 2023-2025

ROK	Liczba dzieci
2023	3
2024	4
2025 (dane na 31.10.2025 r.)	4
RAZEM	11

Źródło: dane ze sprawozdań Centrum Usług Społecznych Siechnice, które powstało w wyniku przekształcenia dotychczasowego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w dniu 01.07.2025 r.

Z pomocy asystenta rodziny może skorzystać każda kobieta w ciąży i jej rodzina (w tym szczególnie kobieta w ciąży powikłanej, która otrzymała informację, że jej dziecko umrze w trakcie ciąży lub porodu), kobieta, której dziecko zmarło bezpośrednio po porodzie na skutek wad wrodzonych, która poroniła, urodziła martwe dziecko bądź dziecko niezdolne do życia oraz rodzina w której przyszło na świat dziecko ciężko i nieodwracalnie upośledzone albo nieuleczalnie chore dziecko, którego życie jest zagrożone w związku z tą chorobą⁵.

Asystent rodziny koordynuje poradnictwo w zakresie przewyżniania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej, w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych oraz dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej poprzez:

- 1) opracowywanie wspólnie z kobietą/rodziną katalogu możliwego do uzyskania wsparcia;
- 2) występowanie w imieniu członków rodziny do jednostek samorządu terytorialnego, jednostek realizujących wsparcie rodziny i innych podmiotów w celu umożliwienia kobietom/ rodzinom skorzystania ze wsparcia.

Ustawa „Za życiem” funkcjonuje od 1 stycznia 2017 roku stąd wsparcie kobiet w ciąży i rodzin zgodnie z jej wymogami jest dodatkowym zadaniem asystenta rodziny. Zauważyć należy, że osoby i rodziny korzystające z tej pomocy znajdują się często w odmiennej sytuacji niż rodziny mające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, co powoduje konieczność przygotowania dla nich odpowiedniego planu wsparcia.

Tabela nr 6. Liczba dzieci i rodzin objętych z ustawą „Za Życiem” w latach 2023-2025

ROK	Liczba dzieci	W tym liczba rodzin objętych wsparciem „Za życiem”
2023	1	1
2024	1	1
2025	1	1
RAZEM	3	3

⁵ Informator „Za Życiem”, <http://www.mz.gov.pl/zdrowie-i-profilaktyka/zdrowie-matki-i-dziecka/informator-za-zyciem-2/>, 15.11.2017.

Źródło: dane ze sprawozdań Centrum Usług Społecznych Siechnice, które powstało w wyniku przekształcenia dotychczasowego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w dniu 01.07.2025 r.

2.4.3 Problemy i potrzeby rodzin

Usługi asystentów rodzin zaproponowane rodziną objętym wsparciem, były odpowiedzią na zdiagnozowane problemy rodzin przez pracowników socjalnych, asystentów rodzin, ale przede wszystkim przez same rodziny. Można je zrekonstruować bazując po pierwsze na wywiadach środowiskowych realizowanych przez pracowników socjalnych, po drugie na podstawie diagnozy rodzin przeprowadzonej przez asystenta rodziny i będącej podstawą planu wsparcia rodziny i modyfikowanego wraz ze zmianami zaistniałymi w samych rodzinach.

Z wywiadów środowiskowych przeprowadzonych przez pracowników socjalnych wynika, że mamy do czynienia z rodzinami wieloproblemowymi, a problemem łączącym wszystkie rodziny jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, brak prawidłowych umiejętności komunikacyjnych, nieprawidłowe relacje w rodzinie, konflikty małżeńskie, brak wzorców rodzinnych i nasilone w ostatnim okresie problemy psychologiczne i psychiczne dzieci oraz dorosłych.

Ważną kwestią społeczną jest również **ubóstwo, niezaradność życiowa**, a więc i brak wystarczających środków finansowych i umiejętności na zaspokojenie niezbędnych potrzeb członków rodzin. Do kolejnych istotnych problemów rodzin zaliczyć należy **bezrobocie, problemy finansowe, niskie wykształcenie oraz barak kwalifikacji**. W rodzinach obejmowanych wsparciem istnieją również **problemy zdrowotne, wieloletnie niezdiagnozowane zaniedbania zdrowotne i niepełnosprawność**. Całkiem innym aspektem łączącym się z innymi trudnościami występującymi w rodzinach i często podawanymi powodami przez członków rodzin, że wynikają z nich są **uzależnienia i przemoc**.

Wskazuje to na konieczność wsparcia rodziny nie tylko w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych, ale również i innych, bez pokonania których prawidłowe pełnienie funkcji wychowawczej nie będzie możliwe (np. w przypadku uzależnień czy przemocy w rodzinie). Jednakże wskazuje to na potrzebę objęcia całościowo problemów rodzin z którymi pracują asystenci rodzin.

Tabela nr 7. Główne problemy rodzin zdiagnozowane przez asystenta rodziny

Główne problemy rodzin	Liczba rodzin
Brak prawidłowych umiejętności rodzicielskich	14
Brak prawidłowych umiejętności komunikacyjnych	13
Nieprawidłowe relacje w rodzinie, konflikty małżeńskie, trudności w relacjach małżeńskich	12
Brak właściwych wzorców rodzinnych	10
Problemy psychologiczne i psychiczne	11
Niska samoocena	11

Niezaradność życiowa	10
Ubóstwo	8
Problemy finansowe, długi, zajęcia komornicze, brak umiejętności gospodarowania finansami	11
Brak stałego źródła dochodów	6
Bezrobocie i nieaktywność zawodowa	5
Niskie wykształcenie, brak kwalifikacji	8
Uzależnienie od alkoholu, nadużywanie alkoholu	5
Przemoc w rodzinie	5
Trudne warunki mieszkaniowe	8
Problemy zdrowotne, zaniedbania zdrowotne	12
Niepełnosprawność	4

Źródło: Opracowanie własne. Na podstawie dokumentacji pracy z rodzinami objętymi wsparciem asystenta rodzin w 2025 r. (dane na 31.10.2025 r.)

2.5 Pobyt i odpłatność dzieci w pieczy zastępczej

W sytuacji, kiedy rodzina nie podejmuje współpracy z asystentem rodziny bądź zagrożone jest zdrowie i życie dziecka, instytucje pod opieką których przebywa rodzina wnioskuje do sądu rodzinnego o umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej. Dzieci odbierane są również w trybie interwencyjnym przez służby.

Na dzień 31.10.2025 r. w pieczy zastępczej przebywało 43 dzieci z terenu Gminy Siechnice:

RZS – Rodziny Zastępcze Spokrewnione – 14 dzieci

RZN – Rodziny Zastępcze Niespokrewnione – 12 dzieci

RZZ – Rodzina Zastępcza Zawodowa – 6 dzieci

RDD- Rodzinny Dom Dziecka – 8 dzieci

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu Interwencyjnego - 1 dziecko

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu Socjalizacyjnego Nr 1 - 0 dzieci

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu Socjalizacyjnego Nr 2 - 2 dzieci

Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej
Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w latach 2021-2023 wraz
z % i wartościowym udziałem gminy Siechnice w kosztach pieczy zastępczej

Tabela nr 8. Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Rok 2023				Rok 2024				Rok 2025-przewidywane			
Udział gminy Siechnice w kosztach pieczy zastępczej				Udział gminy Siechnice w kosztach pieczy zastępczej				Udział gminy Siechnice w kosztach pieczy zastępczej			
10% kosztów ogółem	30% kosztów ogółem	50% kosztów ogółem	Koszty w zł	10% kosztów ogółem	30% kosztów ogółem	50% kosztów ogółem	Koszty w zł	10% kosztów ogółem	30% kosztów ogółem	50% kosztów ogółem	Koszty w zł
4	4	28	317.796	2	5	30	433.096	7	4	25	521.460

Źródło: dane ze sprawozdań finansowych Centrum Usług Społecznych Siechnice, które powstało w wyniku przekształcenia dotychczasowego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w dniu 01.07.2025 r.

2.6 Wsparcie specjalistyczne rodzin

Punkt Konsultacyjny w Gminie Siechnice jest istotnym elementem lokalnego systemu profilaktyki i pomocy rodziną oraz odpowiedzią na potrzeby i wielopropblematyczność rodzin, jak również odpowiedzią na zwiększone trudności członków rodzin z zakresu problemów psychologicznych, psychicznych i komunikacyjnych.

W ramach Punktu Konsultacyjnego prowadzone jest poradnictwo dla rodzin w zakresie porad specjalistycznych. W latach 2023-2025 rodziny, z którymi pracuje asystent rodziny mogły skorzystać ze wsparcia specjalistycznego w projekcie w zakresie wsparcia psychologa, psychoterapeuty, mediatora, prawnika, uczestnictwa w Grupie Wsparcia.

Dane w tabeli pokazują wszystkie porady udzielone w Punkcie Konsultacyjnym bez podziału na przeciwdziałanie przemocy, wsparcie w ramach problemów opiekuńczo-wychowawczych, skierowań ze szkół czy indywidualne umawianie się mieszkańców.

Tabela nr 9. Wsparcie specjalistyczne dla rodzin w latach 2023-2025

Rodzaj wsparcia	2023	2024	Na dzień 31.10.2025
Wsparcie psychologiczne dla dorosłych	408	499	157
Wsparcie psychologiczne dla dzieci	123	121	78
Wsparcie terapeuty uzależnień	25	28	12
Mediacje rodzinne	2	0	0
Porady prawne	293	300	233
Grupa Wsparcia dla rodziców	23	28	22

Źródło: dane ze sprawozdań i dokumentacji Centrum Usług Społecznych Siechnice, które powstało w wyniku przekształcenia dotychczasowego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w dniu 01.07.2025 r.

Psycholog zatrudniony w Centrum Usług Społecznych od początku roku 2025 r. realizuje kompleksowe działania wspierające mieszkańców w sytuacjach kryzysowych oraz

w trudnościach natury emocjonalnej, rodzinnej i społecznej. Jego praca obejmuje zarówno interwencję kryzysową, jak i długofalowe wsparcie psychologiczne, mające na celu stabilizację funkcjonowania osób dorosłych, dzieci i młodzieży. Psycholog prowadzi konsultacje indywidualne, oferuje poradnictwo rodzicielskie, a także uczestniczy w działaniach ukierunkowanych na przeciwdziałanie przemocy oraz wspieranie rodzin w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Poniższa tabela obejmuje szczegółowe zestawienie udzielonego wsparcia w 2025 roku, z wyszczególnieniem obszarów zgłaszanych trudności oraz liczby osób korzystających z poszczególnych form pomocy

Tabela nr 10. Wsparcie psychologa w roku 2025 r.

Charakter i obszary wsparcia	Liczba osób
Interwencja kryzysowa (nagłe zdarzenie, kryzysy życiowe)	11
Uzależnienia	4
Przemoc w rodzinie	6
Wsparcie emocjonalne	30
Poradnictwo rodzicielskie	12
Wiek:	
Dzieci i młodzież	10
Osoby dorosłe	24

Źródło: opracowanie własne Centrum Usług Społecznych Siechnice, które powstało w wyniku przekształcenia dotychczasowego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w dniu 01.07.2025 r.

2.7 Warsztaty Kompetencji Rodzicielskich

Projekt Warsztaty Kompetencji Rodzicielskich obecnie pod nazwą „Akademia Rozwoju Rodziny” realizowany jest cyklicznie. W ramach projektu realizowane są warsztaty I stopnia i II stopnia (wyjazdowe), spotkanie edukacyjne dla rodziców „Edu-gadki”, oraz warsztaty świąteczne. Do projektu kwalifikowane są osoby wskazane przez pracowników socjalnych, asystentów rodzin, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny oraz jednostki oświatowe i kuratorów oraz chętni zgłaszający się dzięki uzyskanym informacjom z internetu bądź plakatów umieszczonych na terenie gminy w tym również w placówkach oświatowych.

Cel główny projektu to: wzmocnienie umiejętności wychowawczych dla rodziców

Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie wiedzy przez rodziców w jaki sposób należy budować i pogłębiać więzi ze swoimi dziećmi.
2. Zwiększenie umiejętności komunikacyjnych z dziećmi.

3. Nabycie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych występujących podczas wychowywania dzieci.
4. Tworzenie przestrzeni dla rodziców do dzielenia się doświadczeniami rodzicielskimi.

Projekt zakłada między innymi przeprowadzenie warsztatów umiejętności wychowawczych dla rodziców podczas 3-dniowych wyjazdowych warsztatów I i II stopnia. Uczestnicy warsztatów (rodzice) koncentrują się na rozwijaniu swoich kompetencji rodzicielskich i społecznych - pracują przede wszystkim na treściach wniesionych przez prowadzących-gotowych przykładach/scenkach, zagadnieniach zaplanowanych w programie, a także zajmują się bieżącymi trudnościami rodzicielskimi wniesionymi przez uczestników warsztatów. Zajęcia opierają się na opracowanym przez trenerów scenariuszu, jednakże zależne są również od dynamiki danej grupy i jej bieżących potrzeb. Wyjazdowa forma warsztatów pozwala uczestnikom na intensywniejszą pracę, przede wszystkim ze względu na wyższą frekwencję uczestników - wszyscy rodzice uczestniczą w całym cyklu szkolenia, a nie w pojedynczych spotkaniach. Dla prowadzących jest to także gwarancją, że uczestnicy zrealizują cały zaplanowany program bez ryzyka absencji, na którymś ze spotkań. Jest to również korzystne ze względu na proces zintegrowania grupy na wstępie wyjazdowej części warsztatów, co zwiększa zaufanie i otwartość na dzielenie się swoimi doświadczeniami oraz trudnościami oraz większą otwartość na pracę i przyswajanie przekazywanej wiedzy. W warsztatach wyjazdowych uczestniczyło w roku 2023 r.- 12 rodziców, natomiast w 2024 r.- 12 rodziców, w 2025 r. warsztaty się nie odbyły.

Kolejną formą projektu są spotkania dla rodziców wraz z ich dziećmi, podczas których to dochodzi do pogłębiania więzi i relacji rodzinnych oraz prezentowane są rodziną propozycje możliwości spędzania wolnego czasu w gronie rodzinnym. Spotkania częściowo mają również formę edukacyjną, ponieważ prezentowana jest na nich wiedza np. zakresu zdrowego odżywiania. Dodatkowo spotkania te mają na celu integrację członków rodzin z innymi rodzinami z terenu gminy. Spotkania te są zazwyczaj organizowane w okresie przed świąteczny jako rodzinne warsztaty świąteczne na wiosnę i okresie zimy i są formą aktywną, w której przygotowuje się wspólnie, rodzinie posiłki, robi stroiki, bądź ozdoby świąteczne. W spotkaniach rodzinnych w roku 2023 - 25 uczestników, w roku 2024 – 27 uczestników.

2.8 Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny przysługuje rodziną z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Ma ona na celu umożliwienie rodzinom „3+” uczestniczenia w życiu kulturalnym, korzystania z oferty rekreacyjnej czy zniżek na publiczne środki transportu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Osoby

niepełnosprawne otrzymują kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności. Posługując się tymi kartami, członkowie rodzin mogą kupić ulgowe bilety do muzeów, obiektów zabytkowych, korzystać ze zniżek w ośrodkach wypoczynkowych, środkach komunikacji miejskiej czy w PKP.

Tabela nr 11. Liczba osób korzystających z Karty Dużej Rodziny w Gminie Siechnice

Ilość osób korzystających z Karty Dużej Rodziny			
	2023	2024	2025
Osoby dorosłe	238	129	84
dzieci	135	108	88
Razem	373	237	172

Źródło: Opracowanie własne na 31.10.2025 r., dane z Centrum Usług Społecznych Siechnice, które powstało w wyniku przekształcenia dotychczasowego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w dniu 01.07.2025 r.

2.9 Działania wolontariackie i prowadzenie zbiórek na rzecz rodzin

Asystenci rodziny koordynują i prowadzą również działania wolontariackie na terenie gminy oraz zbiórki darów na rzecz rodzin. W okresie bożonarodzeniowym koordynowali zbiórki artykułów spożywczych, odzieży, zabawek, środków czystości, artykułów szkolnych, które zostały przekazane najbardziej potrzebującym rodziną i seniorom z terenu gminy Siechnice.

W latach 2021-2022 w organizację zbiórki zaangażowana była Szkoła Podstawowa Nr 1 w Siechnicach, Przedszkole Publiczne w Żernikach Wrocławskich a w roku 2022 r. dołączyło do zbiórek Przedszkole Publiczne w Siechnicach im. św. Jana Pawła II.

Natomiast wolontariusze współpracujący z GOPS Siechnice pomagali w opiece nad dziećmi podczas spotkań warsztatowych „Edu-gadki” dla rodziców oraz brali udział w zbiórkach darów świątecznych, opiekowali się dziećmi podczas warsztatów integracyjnych dla rodzin i przygotowywali paczki mikołajkowe dla dzieci z terenu gminy.

III. Rekomendacje dotyczące pracy z rodziną

3.1 Kierowanie asystenta rodziny do rodzin wymagających wsparcia

Asystent rodziny powinien być kierowany do rodzin, które wyrażają zainteresowanie taką współpracą oraz rokują na dokonanie pozytywnych zmian w okresie kilku lat. Oczywiście ocena prawdopodobieństwa poprawy sytuacji życiowej jest trudna, jednakże zwrócić należy szczególną uwagę na problemy, które w największym stopniu ograniczają szanse rodzin na przezwyciężenie trudnej sytuacji – przede wszystkim na uzależnienia. W przypadku osób uzależnionych, przed wejściem asystenta do rodziny bądź równoległe z jego działaniami, powinny zostać podjęte przy udziale GKRPA działania na rzecz rozwiązania problemu uzależnienia.

Należałoby rozważyć przeprowadzenie rozmowy „kwalifikacyjnej” z rodziną przy udziale asystenta i specjalisty, który oceniłby poziom motywacji rodziny do podjęcia współpracy z asystentem i wprowadzeniem zmiany postaw i zachowań.

3.2 Wsparcie rodziców w formie warsztatów kompetencji rodzicielskich

Praca asystenta ma doprowadzić do pokonania trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodziny. W tym kontekście ważne jest wsparcie działań asystenta skoncentrowanymi oddziaływaniami innych specjalistów, głównie pedagogów i psychologów. Bardzo dobrą formą pracy jest organizacja warsztatów kompetencji rodzicielskich. Powinny one być realizowane w formie wyjazdowej, bowiem umożliwia to zaplanowanie jednorazowo dłuższych zajęć i rozwiązuje problem unikania udziału w zajęciach ze względu na obowiązki zawodowe lub domowe. Klienci postrzegają formę wyjazdową jako bardziej atrakcyjną, a zebranie rodzin w jednym miejscu na kilka dni umożliwia realizację pełnego cyklu zajęć przy zachowaniu wysokiej frekwencji.

Inną formą wspierania rodziców z terenu gminy jest prowadzenie spotkań edukacyjnych dla rodziców pod nazwą „Edu-gadki”, podnoszących umiejętności rodzicielskie i odbywających się w formie spotkań warsztatowych raz w miesiącu w ośrodku pomocy społecznej. Na spotkaniach tych mogą być poruszane pojedyncze tematy z zakresu rodzicielstwa lub bloki tematyczne tworzące jedną zamkniętą całość i mogą być odpowiedzią na aktualne potrzeby rodziców. Podczas spotkań rodzicielskich istniała by również potrzeba zapewnienia dzieciom opieki na czas udziału rodziców w warsztatach, którą mogą świadczyć wolontariusze współpracujący z CUS Siechnice.

3.3 Wsparcie motywacyjne rodziców korzystających z usług asystenckich

Podstawą zmiany i przezwyciężenia trudności jest motywacja rodziców, chęć do zmiany i podejmowania wysiłku na rzecz pokonania problemów. Kluczową rolę odgrywa w tym zakresie wsparcie motywacyjne, które w dużej mierze udzielane jest wyłącznie przez asystenta rodziny. Konieczne jest rozbudowanie form wsparcia motywacyjnego i zwiększenie udziału specjalistów, szczególnie psychologów w działaniach motywacyjnych.

Zasadne byłoby ich prowadzenie powyższego wsparcia w formie warsztatów wyjazdowych, co umożliwiałoby jednocześnie i dłuższe oddziaływanie różnych specjalistów na rodzinę jak również wpłynęło by na nawiązanie przez członków rodzin bliższych, dłuższych i głębszych relacji przez spędzanie czasu z innymi członkami rodzin, co natomiast mogło by wpłynąć na zmianę w ich funkcjonowaniu po powrocie z warsztatów w wyniku wspierania się wzajemnie przez nowo poznane rodziny.

3.4 Współpraca z pieczą zastępczą

Dla zwiększenia szans wzmocnienia rodzin, które posiadają dzieci umieszczone w pieczy zastępczej, a co za tym idzie umożliwienia dzieciom powrotu do rodzin biologicznych, koniecznej jest wzmocnienie współpracy asystenta z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej oraz przedstawicielami placówek opiekuńczo-wychowawczych celem skutecznej wymiany informacji o realizowanych działaniach i wspólnego planowania możliwie najbardziej efektywnych działań. W związku z powyższym zasadne jest uczestnictwo asystentów rodziny w zespołach do spraw oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej i przygotowywania opinii na temat sytuacji rodziców biologicznych dziecka umieszczonych w pieczy zastępczej oraz możliwości powrotu dziecka do rodziców.

3.5 Włączenie środowiska lokalnego w sieci wsparcia rodzin z problemami

Asystent rodziny powinien bazować nie tylko na wykorzystywaniu zasobów instytucjonalnych, ale korzystać również z wsparcia społeczności lokalnej, szczególnie pomocy rodzinnej, sąsiedzkiej oraz wolontariuszy. Zasadne jest włączanie sąsiadów czy znajomych rodziny, szczególnie z poprawnie funkcjonujących rodzin w sieć wsparcia. Można rozważyć w tym zakresie wykorzystanie instytucji rodziny wspierającej (zgodnie z ustawą).

3.6 Podnoszenie kwalifikacji asystenta rodziny

Ze względu na multidyscyplinarność pracy z rodziną asystent rodziny powinien podnosić swoje kwalifikacje, a obowiązkiem gminy jest stworzenie mu takich możliwości. Asystent powinien brać udział w szkoleniach, szczególnie w zakresie przygotowania do pełnienia nowych zadań, np.: wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Asystentowi należy również zapewnić superwizję, której celem byłoby minimalizowanie zjawiska wypalenia zawodowego w związku z trudnościami napotykanymi w pracy z rodziną wieloproblemową.

3.7 Wsparcie rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny usługami specjalistycznymi

W związku z trudnościami, z jakimi borykają się członkowie rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, istnieje potrzeba wsparcia tych rodzin dodatkowymi usługami specjalistycznymi. Wsparcie np.: pedagoga specjalnego, dietetyka, logopedy czy neurologopedy może znacząco przyczynić się do poprawy sytuacji tych rodzin tym samym szybsze wyjście z usługi asystenckiej.

IV. Cele Programu

Celem głównym programu jest wzmocnienie funkcjonowania rodzin w Gminie Siechnice przez udoskonalenie rozwiązań systemowych na rzecz wspierania rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Cele szczegółowe:

1. Diagnozowanie i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin.
2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.
3. Poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym.
4. Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin dysfunkcyjnych.
5. Uwrażliwianie i aktywizowanie środowiska lokalnego na potrzeby dzieci i rodzin dysfunkcyjnych.
6. Promowanie rodziny jako priorytetu w pracy instytucji i służb działających na jej rzecz.
7. Podniesienie kompetencji osób i instytucji działających na rzecz rodzin.

V. Adresaci Programu

Adresatami programu będą wszystkie rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Siechnice, doświadczające problemów opiekuńczo-wychowawczych, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej bądź też takie, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

VI. Działania i sposób realizacji programu

6.1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny:

Sposób realizacji	Jednostka realizująca	Jednostki współdziałające	Wskaźniki	Przewidywane efekty	Termin realizacji
1	2	3	4	5	6
1. Wsparcie interdyscyplinarne – współpraca wszystkich instytucji i służb w zakresie wspierania rodziny. 2. Systematyczne diagnozowanie warunków życia oraz potrzeb rodzin o niskim statusie materialnym. 3. Objęcie pomocą finansową i rzeczową rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej (bezpieczeństwo socjalne), w tym na dofinansowanie zakupu posiłku lub żywności dla dzieci.	Centrum Usług Społecznych	jednostki oświatowe, Wydział Rodzinny Sądu Rejonowego w Oławie, PCPR, Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna, Policja, ZOZ, jednostki pomocnicze, organizacje pozarządowe	- ilość spotkań interdyscyplinarnych - liczba osób objętych działaniami - liczba rodzin, które otrzymały wsparcie finansowe	- systematyczne diagnozowanie warunków życia rodzin, - poprawa sytuacji rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialno-bytowej,	proces ciągły
4. Wsparcie w zakresie edukacji: 1) stypendia szkolne 2) zasiłki szkolne 3) dowóz dzieci do placówek oświatowych na terenie gminy i poza jej granice (w tym osoby z niepełnosprawnościami)	Centrum Usług Społecznych Wydział Edukacji Urzędu Miejskiego	jednostki oświatowe na terenie gminy, powiatu	- liczba osób objętych wsparciem - liczba dzieci korzystających z transportu zapewnionego przez gminę/ rodzica	- wsparcie finansowe w zakresie wydatków na edukację - umożliwienie pobierania edukacji w dostosowanych placówkach oświatowych	proces ciągły

6.2. Zapobieganie uzależnieniom dzieci, młodzieży i dorosłych:

Sposób realizacji	Jednostka realizująca	Jednostki współdziałające	Wskaźniki	Przewidywane efekty	Termin realizacji
1	2	3	3	4	5
1. Opracowanie i realizowanie gminnych programów przeciwdziałania: alkoholizmowi, narkomanii i przemocy domowej.	Centrum Usług Społecznych	GKRPA, ZI, Policja, Punkt Konsultacyjny	- ilość wdrożonych programów - liczba rodzin/osób objętych działaniami	- przeprowadzenie diagnozy - podniesienie wiedzy w zakresie uzależnień i przemocy	według potrzeb

2. Realizowanie na terenie jednostek oświatowych gminy rekomendowanych i autorskich programów profilaktycznych w zakresie uzależnień dla dzieci i rodziców.	Centrum Usług Społecznych	instytucje szkoleniowe, specjaliści, jednostki oświatowe	- ilość przeprowadzonych programów - liczba osób objętych działaniami	- poszerzenie wiedzy u dzieci i rodziców za zakresu profilaktyki uzależnień -pozyskanie informacji o miejsca wsparcia	według potrzeb
3. Organizowanie pozaszkolnych form spędzania wolnego czasu.	Centrum Usług Społecznych	jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe,	- ilość przeprowadzonych działań/programów - liczba osób objętych działaniami	-podniesienie u dzieci wiedzy i umiejętności z zakresu spędzania wolnego czasu	według potrzeb
4. Udzielanie wsparcia rodzinom w których występują problemy uzależnień oraz ochrona przed przemocą domową.	Centrum Usług Społecznych	Punkt Konsultacyjny, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny, Policja, Straż Miejska	- liczba rodzin objętych działaniami - ilość udzielonych porad	-wsparcie i ochrona rodzin w których występują problemy uzależnień oraz przemoc	według potrzeb
5. Kierowanie osób uzależnionych od alkoholu, środków psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych przyczyniających się swoim zachowaniem do rozkładu życia rodzinnego na terapie i leczenie odwykowe.	Centrum Usług Społecznych	GKRPA, Policja, Straż Miejska, Ośrodki Lecznictwa Odwykowego	- liczba skierowanych osób	- ograniczenie picia i używania substancji w sposób szkodliwy - ograniczanie zachowań negatywnych	według potrzeb
6. Podejmowanie akcji informacyjnych, profilaktycznych, prewencyjnych w środowisku lokalnym przez służby do tego uprawnione.	Centrum Usług Społecznych	jednostki oświatowe, Wydział Rodzinny Sądu Rejonowego w Oławie, PCPR, Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna, Policja, ZOZ, jednostki pomocnicze, organizacje pozarządowe	- ilość podejmowanych akcji informacyjnych	-podniesienie wiedzy mieszkańców gminy przez prowadzenie akcji informatycznych, profilaktycznych i prewencyjnych	według potrzeb
7. Tworzenie placówek wsparcia dziennego	Gmina Siechnice	Centrum Usług Społecznych, placówki oświatowe, GKRPA, ZI	- ilość utworzonych placówek - liczba dzieci objętych wsparciem	- wsparcie dzieci w procesie edukacji - wsparcie dzieci w eliminowaniu negatywnych zachowań	według potrzeb

6.3. Wsparcie rodzin w zakresie poradnictwa specjalistycznego:

Sposób realizacji	Jednostka realizująca	Jednostki współdziałające	Wskaźniki	Przewidywane efekty	Termin realizacji
1	2	3	4	5	6
1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, psychologicznej i prawnej dla rodzin.	Centrum Usług Społecznych	Punkt Konsultacyjny	- liczba dostępnych specjalistów - liczba osób objętych pomocą	- wsparcie w zakresie rozwiązywania trudnych sytuacji życiowych	proces ciągły
2. Wprowadzenie do rodzin przeżywających trudności asystenta rodziny.	Centrum Usług Społecznych	Sąd Rejonowy w Oławie, GKRPA, ZI, Policja	- liczba asystentów - liczba rodzin objętych wsparciem	- poprawa funkcjonowania rodzin objętych wsparciem asystenta rodzin	proces ciągły
3. Wejście asystenta rodziny do rodzin w ramach Programu „Za Życie”	Centrum Usług Społecznych	ZOZ, Specjaliści PK	- liczba asystentów pracujących z rodzinami - liczba rodzin objętych wsparciem	- pomoc w przezwyciężeniu trudności wynikającej z sytuacji urodzenia dziecka z głębokimi, nieodwracalnymi wadami wrodzonymi	według potrzeb
4. Współpraca z instytucjami działającymi w obszarze pomocy rodzinie w zakresie lepszego diagnozowania i rozwiązywania problemów.	Centrum Usług Społecznych	Sąd Rejonowy w Oławie, GKRPA, ZI, Policja, Straż Miejska, jednostki oświatowe	- ilość podjętych działań na rzecz diagnozowania i rozwiązywania problemów rodzin	- efektywniejsze diagnozowanie i rozwiązywanie problemów rodzin	proces ciągły
5. Wprowadzanie innowacyjnych form pracy z rodziną w ramach realizowanych projektów.	Centrum Usług Społecznych	jednostki oświatowe, instytucje szkoleniowe	- ilość zrealizowanych programów i innowacyjnych form pracy	- polepszenie funkcjonowania rodzin dzięki wprowadzeniu innowacyjnym formą pracy z rodziną w ramach realizowanych projektów	według potrzeb
6. Udzielenie specjalistycznego wsparcia w przypadku zagrożenia umieszczeniem dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej czy ośrodka interwencji kryzysowej.	Centrum Usług Społecznych	PCPR, Ośrodki Interwencji Kryzysowej, jednostki oświatowe, Policja, Punkt Konsultacyjny	- ilość udzielonego wsparcia - liczba osób którym udzielono wsparcia	- zmniejszenie ilości dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub w ośrodku interwencji	według potrzeb

				kryzysowej	
7. Warsztaty umiejętności wychowawczych w szczególności dla rodzin zagrożonych uzależnieniami, doznających przemocy i tych których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.	Centrum Usług Społecznych	jednostki oświatowe, Policja, GKRPA, Punkt Konsultacyjny, Sąd Rejonowy	- liczba osób objętych działaniami - ilość przeprowadzonych warsztatów	- podniesienie wiedzy i umiejętność uczestników warsztatów w zakresie kompetencji rodzicielskich	według potrzeb
8. Wprowadzenie specjalistycznego wsparcia do rodzin objętego usługą asystenta rodziny np.: pedagoga specjalnego, nurologopedy, logopedy	Centrum Usług Społecznych	jednostki oświatowe, Policja, Straż Miejska, GKRPA, Punkt Konsultacyjny, PCPR	- liczba spotkań -liczba osób objętych działaniami	- wymiana doświadczeń pogłębienie relacji, rodzinnych i umiejętności uczestników spotkań	według potrzeb
9. Prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych i treningów umiejętności społecznych dla dzieci i młodzieży i dorosłych – w szczególności z rodzin w których istnieje problem uzależnienia oraz przemoc.	Centrum Usług Społecznych	jednostki oświatowe, Policja, Straż Miejska, GKRPA, Punkt Konsultacyjny, PCPR	- liczba spotkań/treningów - liczba osób objętych działaniami	-podniesienie umiejętności dzieci, młodzieży i dorosłych z zakresu umiejętności społecznych, emocjonalnych, rozwojowych i zaburzeń zachowań społecznych	według potrzeb
10. Udzielenie specjalistycznego wsparcia psychologicznego i socjalnego na rzecz członków rodzin uchodźców z Ukrainy	Centrum Usług Społecznych	Punkt Konsultacyjny	- ilość porad - liczba osób objętych działaniami	- wsparcie członków rodzin uchodźców celem rozwiązania problemów	według potrzeb
11. Zwiększenie dostępności specjalistów z zakresu zdrowia psychicznego dzieci, młodzieży i dorosłych	Centrum Usług Społecznych	Punkt Konsultacyjny Placówki Zdrowia Psychicznego, Poradnie specjalistyczne	- liczba dostępnych specjalistów - ilość obytych spotkań	- objęcie wsparciem specjalistycznym z zakresu zdrowia psychicznego	według potrzeb
12. Organizowanie oraz prowadzenie szkoleń i warsztatów z zakresu komunikacji i funkcjonowania w związkach.	Centrum Usług Społecznych	Instytucje szkoleniowe	- ilość szkoleń/ warsztatów - liczba osób objętych działaniem	- podniesienie wiedzy w zakresie relacji i komunikacji	według potrzeb

6.4. Działania wspierające na rzecz rodzin:

Sposób realizacji	Jednostka realizująca	Jednostki współdziałające	Wskaźniki	Przewidywane efekty	Termin realizacji
1	2	3	4	5	6
1. Wdrażanie programów służących integracji rodzin, integracji wielopokoleniowej i edukujących ich uczestników pod kątem sposobów aktywnego zagospodarowania czasu wolnego.	Centrum Usług Społecznych	jednostki oświatowe, GKRPA, Straż Miejska, CK, Policja, jednostki pomocnicze, ngo	- ilość wdrożonych programów - liczba osób objętych działaniem	-zwiększenie umiejętności uczestników programów pod kątem aktywnych sposobów spędzania czasu oraz integracja rodzin w tym również integracja rodzin wielopokoleniowa	według potrzeb
2. Organizowanie spotkań dla członków rodzin promujących aktywne sposoby spędzenia wolnego czasu oraz mających na celu pogłębienie więzi wewnątrzrodzinnych i społecznych.	Centrum Usług Społecznych	jednostki oświatowe, Policja, ZI, GKRPA	- ilość podjętych działań - liczba uczestników	- edukacja członków rodzin w zakresie aktywnego spędzania wolnego czasu oraz pogłębienie więzi wewnątrzrodzinnych i społecznych	według potrzeb
3. Wprowadzenie usługi sąsiedzkiej w celu wsparcia rodzin w codziennych obowiązkach.	Centrum Usług Społecznych	organizacje pozarządowe, jednostki pomocnicze	- ilość podjętych działań - liczba osób objętych działaniami	- wsparcie rodzin w ich funkcjonowaniu przez wprowadzenie usługi sąsiedzkiej	według potrzeb
4. Wprowadzenie usługi rodzin wspierających dla osób bezdzietnych, w tym będących w wieku senioralnym	Centrum Usług Społecznych	organizacje pozarządowe	- liczba rodzin wspierających - liczba osób objętych działaniem	- wsparcie rodzin w ich funkcjonowaniu przez wprowadzenie usługi rodzin wspierających	według potrzeb
5. Wprowadzanie do rodzin wsparcia w formie usług opieki wytchnieniowej i asystencji osobistej (AOON)	Centrum Usług Społecznych	Organizacje pozarządowe, ZOZ	- liczba osób świadczących usługę - liczba osób objętych wsparciem	- wsparcie rodziny celem uzyskania wytchnienia w opiece nad osobą zależną	według potrzeb
6. Rozwój wolontariatu na terenie gminy jako narzędzie wsparcie rodzin.	Centrum Usług Społecznych	jednostki oświatowe, CK, jednostki pomocnicze, ngo	- liczba osób objętych działaniem	- zaangażowanie wolontariuszy z terenu gminy do działań na rzecz rodzin	proces ciągły

7. Organizowanie i koordynowanie zbiórek darów dla rodzin najuboższych z terenu gminy.	Centrum Usług Społecznych	jednostki oświatowe, CK, organizacje pozarządowe, darczyńcy, sponsorzy	- ilość osób objętych działaniem	- wsparcie najuboższych rodzin z terenu gminy przez organizowanie dla nich zbiórek	według potrzeb
8. Promowanie i rozwój działań grup samopomocowych	Centrum Usług Społecznych	Punkt Konsultacyjny,	- ilość osób objętych działaniem	- aktywacja i rozwój grup samopomocowych	według potrzeb
9. Systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych instytucji zajmujących się problemami społecznymi na terenie gminy.	Centrum Usług Społecznych	jednostki oświatowe, kuratorzy, Straż Miejska, Policja, GKRPA,	-ilość podejmowanych działań	- szybkie i efektywne diagnozowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez systemowe, zintegrowane monitorowanie ich sytuacji	proces ciągły
10. Organizowanie porad, szkoleń, konferencji, spotkań informacyjnych mających na celu podejmowanie zintegrowanych działań na rzecz rodziny przez instytucje na terenie gminy.	Centrum Usług Społecznych	jednostki oświatowe, GKRPA, Straż Miejska, CK, Policja	- ilość podjętych działań - liczba uczestników	- nabycie wiedzy w zakresie zintegrowania działań na rzecz rodzin	według potrzeb
11. Edukacja służb społecznych w zakresie wykorzystania nowych form pracy z rodziną.	Centrum Usług Społecznych	Biuro ds. Funduszy Europejskich, jednostki szkoleniowe	- ilość przeszkolonych służb społecznych w zakresie wykorzystania nowych form pracy z rodziną - liczba uczestników	- podniesienie umiejętności służb społecznych w zakresie wykorzystania nowych form pracy z rodziną	według potrzeb
12. Podnoszenie kwalifikacji przez asystentów rodziny.	Centrum Usług Społecznych	Biuro ds. Funduszy Europejskich, jednostki szkoleniowe	- liczba osób objętych działaniem	- podniesienie kwalifikacji przez asystentów rodzin	według potrzeb
13. Uczestnictwo asystentów rodziny w superwizji	Centrum Usług Społecznych	Biuro ds. Funduszy Europejskich, jednostki szkoleniowe	-liczba osób objętych działaniem	- profesjonalizacja działań asystentów rodziny w wykonywaniu przez nich usługi	według potrzeb

6.5. Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej:

Sposób realizacji	Jednostka realizująca	Jednostki współdziałające	Wskaźniki	Przewidywane efekty	Termin realizacji
1	2	3	4	5	6
1. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadaptacyjnym: a) 10% wydatków w pierwszym roku pobytu w pieczy zastępczej b) 30 % wydatków w drugim roku pobytu w pieczy zastępczej c) 50 % wydatków w trzecim roku i kolejnych latach pobytu w pieczy zastępczej	Centrum Usług Społecznych	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (organizator rodzinnej pieczy zastępczej)	- liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej (w różnych formach)	- zapewnienie bezpieczeństwa dziecku - poprawa sytuacji rodziny i dziecka -	proces ciągły
2. Współfinansowanie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej	Centrum Usług Społecznych	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (organizator rodzinnej pieczy zastępczej)	- liczba rodzin z którymi pracuje koordynator rodzinnej pieczy zastępczej - liczba dzieci z terenu gminy w rodzinach	- wspieraniu rodziny zastępczej w pracy z dzieckiem	proces ciągły

VII. Finansowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 finansowany będzie w ramach środków budżetu gminy, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

VIII. Realizatorzy programu

Jednostką realizującą Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 jest Centrum Usług Społecznych w Siechnicach.

Podmioty współuczestniczące w realizacji Programu:

- 1) Jednostki oświatowe na terenie Gminy Siechnice,
- 2) Wydział Edukacji Urzędu Miejskiego w Siechnicach,
- 3) Sąd Rejonowy w Oławie – kuratorzy rodzinni Wydziału Rodzinnego i Nieletnich,
- 4) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu,
- 5) Komisariat Policji w Siechnicach,
- 6) Zespół Opieki Zdrowotnej w Świętej Katarzynie,
- 7) Straż Miejska w Siechnicach,
- 8) Punkt Konsultacyjny (specjaliści),
- 9) Zespół Interdyscyplinarny,
- 10) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 11) Poradnie specjalistyczne z terenu gminy
- 12) podmioty ekonomii społecznej

IX. Monitoring i Ewaluacja

Monitoring i ewaluacja programu prowadzone będą w sposób ciągły. Prawidłowe realizowanie programu opierać się będzie na działaniach podejmowanych przez Centrum Usług Społecznych oraz inne jednostki i instytucje działające na terenie gminy. W miarę potrzeb, niniejszy dokument będzie aktualizowany i weryfikowany pod kątem dostosowania do aktualnych realiów społecznych oraz przepisów prawa.

Wskaźniki:

L.P.	Cel szczegółowy	Wskaźnik realizacji celu
1.	Diagnozowanie i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin	Ilość rodzin z dziećmi objętych pracą socjalną oraz wsparciem asystenta rodziny.
2.	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.	Ilość rodzin z dziećmi objętych pomocą pieniężną i rzeczową.
3.	Poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym.	Ilość rodzin, z którymi asystent zakończył pracę ze względu na zrealizowanie założonych celów.
4.	Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin dysfunkcyjnych.	Ilość rodzin dysfunkcyjnych objętych pomocą społeczną i wsparciem asystenta rodziny.
5.	Uwrażliwianie i aktywizowanie środowiska lokalnego na potrzeby dzieci i rodzin.	Ilość zrealizowanych programów oraz innych inicjatyw adresowanych do społeczności lokalnej.
6.	Promowanie rodziny jako priorytetu w pracy instytucji i służb działających na jej rzecz.	Ilość szkoleń, konferencji, spotkań i innych przedsięwzięć adresowanych do pracowników instytucji działających na rzecz rodziny.

X. Oczekiwane rezultaty programu

1. Poprawa funkcjonowania społecznego rodzin.
2. Zwiększenie kompetencji społecznych rodziców w szczególności w zakresie opiekuńczo-wychowawczym.
3. Nabycie przez rodzinę umiejętności i wiedzy na temat właściwego rozwiązywania konfliktów emocjonalnych, wewnątrz rodzinnych oraz w odniesieniu do dzieci właściwe rozwiązywanie konfliktów w środowisku szkolnym i rówieśniczym
4. Zminimalizowanie liczby dzieci kierowanych do pieczy zastępczej.
5. Stworzenie skutecznego systemu rozwiązywania problemów rodziny.
6. Zintegrowanie działań różnorodnych podmiotów na rzecz wspierania rodziny i jej członków.
7. Skuteczniejsze i efektywniejsze wykorzystanie istniejących zasobów.
8. Zwiększenie dostępu do informacji o różnorodnych formach wsparcia rodziny.
9. Podniesienie kompetencji kadry świadczącej pracę na rzecz rodziny w kryzysie.

XI. Sprawozdanie

1. Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wsparcia Rodziny w Gminie Siechnice na lata 2026-2028 wraz z potrzebami związanymi z realizacją zadań określonych w programie Centrum Usług Społecznych przedstawia Burmistrzowi Siechnic do dnia 31 marca każdego roku.
2. Burmistrz Siechnic po jego zatwierdzeniu przedstawia sprawozdanie Radzie Miejskiej w Siechnicach.

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny w systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49 z późn. zm) nakłada na gminę obowiązek opracowania i realizowania 3 letnich programów wspierania rodziny. Opracowany program zawiera działania wynikające z ustawy o pieczy zastępczej w zakresie pomocy, wsparcia, podejmowania działań interwencyjnych oraz profilaktycznych wobec rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem pracy z rodzinami naturalnymi, które powinny zapewnić dziecku stabilny rozwój w środowisku rodzinnym. Środki na realizację zadania zostały ujęte w planie budżetu Centrum Usług Społecznych w Siechnicach w Rozdziale 85504.